

Sygn. akt I C 528/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Jakub Błęsiński
Protokolant:	sekretarka Paula Milewska

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2020 r. w Piszcu

sprawy z powództwa J. C.

przeciwko A. K. (1)

o zapłatę

o r z e k a :

I. Uchyla wyrok zaoczny z dnia 3 lutego 202 roku w całości i powództwo oddala;

II. zasądza od powódki J. C. na rzecz pozwanego A. K. (1) kwotę 200 złotych (dwieście) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 528/19

UZASADNIENIE

J. C. wytoczyła powództwo przeciwko A. K. (1) o zapłatę kwoty 7 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 19 marca 2018 roku zawarła z pozwanym niepisaną umowę pożyczki, na podstawie której pożyczyła pozwanemu kwotę 7 000 złotych. Kwota pożyczki została przekazana pozwanemu w dniu zawarcia umowy w obecności świadka W. S.. Przyjęcie przez pozwanego pożyczki może również potwierdzić była żona pozwanego – A. K. (2). Strony umówiły się, że pozwany zwróci pożyczkę w ciągu roku, najpóźniej do 31 marca 2019 roku. W związku z przekroczeniem umówionego terminu, powódka skierowała do pozwanego listem poleconym wezwanie do zwrotu pożyczki, wyznaczając pozwanemu dodatkowy termin zapłaty do 23 lipca 2019 roku. Zakreślony termin upłynął bezskutecznie. W toku procesu powódka podniosła, że nie jest osobą majątną. W okresie od 2013 do 2019 roku prowadziła jednoosobowe gospodarstwo domowe i utrzymywała się ze świadczenia przedemerytalnego w wysokości 908 złotych miesięcznie. Po opłaceniu czynszu za lokal mieszkalny, mediów i wydatków związanych z codziennym utrzymaniem, zostawały jej niewielkie kwoty. Ponadto w 2017 roku przechodziła szereg badań w celu zdiagnozowania lub wykluczenia choroby nowotworowej. Dlatego też nie mogła sobie pozwolić na darowanie zięciowi kwoty 7 000 złotych. Była to pożyczka, a środki te pochodziły ze sprzedaży przez powódkę akcji pracowniczych w spółce (...).

Wyrokiem zaocznym wydanym w niniejszej sprawie w dniu 3 lutego 2020 roku, Sąd Rejonowy w Piszcu zasądził od pozwanego A. K. (1) na rzecz powódki J. C. całość dochodzonego roszczenia wraz z kosztami procesu i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwany A. K. (1) w terminie ustawowym wniósł sprzeciw od wydanego wyroku zaocznego, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, że był zięciem powódki. Małżeństwo pozwanego z córką powódki zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 16 maja 2019 roku wydanym w sprawie VI RC 1590/18. Pozwany przyznał, że powódka przekazała mu kwotę 7 000 złotych. Podkreślił, że była to jednak darowizna na rzecz córki i zięcia. Pieniądze te miały zostać przeznaczone na zakup samochodu osobowego. Tak też zostały z wydatkowane. Powódka widząc, że jej córka i zięć korzystają ze starego, niemal 20-letniego pojazdu, zaproponowała, że dołoży 7 000 złotych do planowanego zakupu nowego pojazdu. W dniu 19 marca 2018 roku został kupiony samochód marki F. (...) za cenę 22 500 złotych. Zakup pojazdu został sfinansowany ze środków własnych małżonków oraz z darowizn od powódki i od ojca pozwanego F. K.. Samochód został zakupiony w czasie trwania związku małżeńskiego pozwanego i córki powódki i był wykorzystywany na potrzeby rodziny. Pozwany podkreślił, że nie zna W. S.. Przy przekazywaniu pozwanemu przedmiotowych pieniędzy obecne były tylko strony, bowiem miało to miejsce w samochodzie, którym pozwany zawiózł powódkę do siedziby banku, aby mogła ona je wypłacić. Środki te miały być przekazane bezzwrotnie obojgu małżonkom. Dopiero z chwilą zawiśnięcia sprawy rozwodowej, stanowisko powódki uległo zmianie i zaczęła ona domagać się zwrotu przekazanej kwoty podnosząc, iż między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki.

Sąd ustalił, co następuje:

A. K. (1) od 23 maja 2009 roku pozostawał w związku małżeńskim z A. K. (2), córką J. C.. Małżonków łączył system wspólności majątkowej małżeńskiej.

Od 2009 do 2018 roku małżonkowie użytkowali 21-letni samochód osobowy marki S. (...), stanowiący własność rodziców A. K. (1), którzy wyjechali za granicę. A. K. (2) nie posiada prawa jazdy.

W 2018 roku A. K. (1) podjął decyzję o zakupie młodszego samochodu. Ojciec A. K. (1), F. K., oraz teściowa J. C. wyrazili wolę wsparcia finansowego.

W dniu 19 marca 2018 roku małżonkowie kupili samochód osobowy marki F. (...) za cenę 22 500 złotych. Środki na ten cel w kwocie 12 000 złotych w dniu zakupu darował małżonkom ojciec A. K. (1), a w kwocie 7 000 złotych - matka A. K. (2). Pozostałe środki pochodziły z majątku wspólnego małżonków. Na fakturze zakupu oraz w dowodzie rejestracyjnym, jako współwłaściciel pojazdu wpisany został ojciec A. K. (1) w celu uzyskania większej zniżki na ubezpieczenie OC.

Zakupiony samochód wykorzystywany był na potrzeby rodziny małżonków. A. K. (1) woził nim między innymi swoją teściową na badania lekarskie w celu zdiagnozowania lub wykluczenia choroby nowotworowej.

Kilka miesięcy po zakupie pojazdu, A. K. (1) i A. K. (2) rozstali się i przestali prowadzić wspólne gospodarstwo domowe. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z 16 maja 2019 roku wydanym w sprawie VI RC 1590/18, małżeństwo A. K. (1) i A. K. (2) zostało rozwiązane przez rozwód.

Pismem z 16 lipca 2019 roku J. C. wezwała A. K. (1) do zwrotu w terminie do 23 lipca 2019 roku kwoty 7 000 złotych stanowiącej przedmiot pożyczki udzielonej mu w dniu 19 marca 2018 roku z przeznaczeniem na zakup samochodu.

(dowód: odpis zupełny aktu małżeństwa k. 24-24v; karta analityczna rachunku bankowego k. 7-8; faktura VAT k. 25; kserokopia dowodu rejestracyjnego k. 26-27; pismo z 16.07.2019r. - wezwanie do zwrotu pożyczki wraz z dowodem doręczenia k. 5-6; częściowo zeznania świadka A. K. (2) k. 53; zeznania świadka F. K. k. 53-53v)

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą roszczenia powódki było niespełnienie przez pozwanego świadczenia wynikającego z zawartej przez strony w dniu 19 marca 2018 roku umowy pożyczki na kwotę 7 000 złotych. Pozwany, ustosunkowując się do treści żądania pozwu, przyznał, że otrzymał od powódki wskazaną kwotę, przy czym konsekwentnie podnosił, iż stanowiła ona przedmiot umowy darowizny, a nie pożyczki, uczynionej na rzecz małżonków – pozwanego i córki powódki – z przeznaczeniem na zakup przez nich samochodu.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W świetle art. 720 § 1 k.c. nie może budzić zastrzeżeń twierdzenie, że występujący z żądaniem zwrotu pożyczki powinien – zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym wyrażoną w art. 6 k.c. – wykazać zawarcie stosownej umowy i w jej ramach przekazanie pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki.

Artykuł 720 § 2 k.c., w brzmieniu obowiązującym od 8 września 2016 roku, wymaga dla pożyczki, której wartość przekracza 1000 zł, zachowania formy dokumentowej. Forma dokumentowa to nowy typ formy szczególnej przewidzianej przez ustawodawcę. Zgodnie z przepisem art. 77² k.c. do zachowania takiej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Zgodnie natomiast z przepisem art. 77³ k.c. dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią. Dokumentem w tym rozumieniu może być zatem np. wiadomość e-mail, faks, wiadomość SMS lub MMS, nagranie video, nagranie audio lub audio video itp.

Przewidzianą w powyższym przepisie formę dokumentową, podobnie jak wcześniej wymagane stwierdzenie pożyczki pismem, ustawa zastrzega jedynie dla celów dowodowych (ad probationem, vide: wyrok Sądu Najwyższego z 17.11.2000r., V CKN 141/00, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23.6.2016r., V ACa 893/15, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21.3.2018r., I ACa 994/17, Legalis).

Obowiązkowym elementem umowy pożyczki jest określenie jej przedmiotu. W wypadku pieniędzy, należy podać ich wartość, co do rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku wymagane jest sprecyzowanie ich ilości i jakości. Ponadto, umowa powinna zawierać oznaczenie stron łącznie z określeniem obowiązku zwrotu przedmiotu pożyczki. Orzecznictwo stoi na stanowisku, że obowiązek zwrotu pożyczki jest przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki, bez którego nie ma umowy pożyczki.

Na powódce spoczywał zatem obowiązek udowodnienia, że zawarła z pozwanym umowę, na podstawie której przeniosła na pozwanego własność określonych sum pieniężnych, a pozwany zobowiązał się zwrócić powódce tę samą ilość pieniędzy, przez co nawiązał się pomiędzy stronami stosunek pożyczki.

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, powódka nie udowodniła powyższych okoliczności.

Na potwierdzenie faktu zawarcia między stronami rzekomej umowy pożyczki nie został sporządzony żaden dokument.

Powołana przez powódkę świadek A. K. (2) – córka powódki i była żona pozwanego – potwierdziła wersję powódki, jakoby kwota 7 000 złotych stanowiła przedmiot pożyczki udzielonej wyłącznie pozwanemu. Przy czym jednocześnie świadek zeznała, że kwota ta przeznaczona została na zakup samochodu, który wszedł w skład majątku wspólnego świadka i pozwanego.

Z kolei powołany przez pozwanego świadek F. K. – ojciec pozwanego – zeznał, że przekazane pozwanemu przez powódkę pieniądze były przedmiotem darowizny uczynionej przez powódkę na rzecz jej córki i zięcia z przeznaczeniem na zakup dla nich samochodu.

W sprawie bezspornie ustalono, że w dacie przekazania przez powódkę przedmiotowych środków pozwanemu, pozwany pozostawał w związku małżeńskim z córką powódki. Małżonków łączył system wspólności majątkowej małżeńskiej. Do czasu zakupu F. (...), małżonkowie korzystali z wiekowego już samochodu stanowiącego własność rodziców pozwanego. Nowy samochód miał być i był wykorzystywany na potrzeby rodziny małżonków, w tym również na wożenie powódki na specjalistyczne badania lekarskie.

Powyższe okoliczności i doświadczenie życiowe Sądu, nie pozwalają przyjąć, że dochodzona przez powódkę kwota była przedmiotem pożyczki udzielonej wyłącznie jednemu z małżonków. Nie bez znaczenia jest, co wynika z załączonego do akt sprawy odpisu zupełnego akt małżeństwa i zamieszczonej tam informacji o dacie orzeczenia rozwodu (k. 24v) oraz z wezwania do zwrotu pożyczki (k. 5), że dopiero po rozwiązaniu przez rozwód małżeństwa pozwanego i córki powódki, powódka wystąpiła do pozwanego z żądaniem zwrotu 7 000 złotych podnosząc, że stanowiły one przedmiot pożyczki udzielonej wyłącznie pozwanemu.

Zarówno świadek A. K. (2), jak i F. K., zeznali, że wpisanie w dowodzie rejestracyjnym zakupionego pojazdu ojca pozwanego jako współwłaściciela, miało na celu uzyskanie zniżki na ubezpieczenie OC. Z doświadczenia życiowego Sądowi wiadomym jej, że jest to częsta praktyka wśród osób, które po raz pierwszy nabywają pojazd na własność, mająca na celu obniżenie kosztów ubezpieczenia OC. Taki zabieg, podobnie jak i okoliczność nie posiadania przez córkę powódki prawa jazdy, nie zmienia faktu, że przedmiotowy pojazd został nabyty w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej pozwanego i córki powódki i w konsekwencji stanowi składnik ich majątku wspólnego podlegającego podziałowi, co, w przypadku braku porozumienia między byłymi małżonkami co do sposobu podziału majątku wspólnego, następuje w nieprocesowym postępowaniu sądowym.

Wobec powyższego Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka A. K. (2) oraz powódce w tej części, w jakiej twierdziły one, że czynność przekazania pozwanemu pieniędzy przez powódkę stanowiła pożyczkę, a nie darowiznę na rzecz ówczesnych małżonków.

W konsekwencji, mając na uwadze powyższe i treść przywołanych regulacji, należało uchylić wyrok zaoczny z 3 lutego 2020 roku i powództwo – jako nieudowodnione – oddalić w całości.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepis art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W tym przypadku jest to kwota 200 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od sprzeciwu od wyroku zaocznego.